

DIE WALKÜRE

Martha Mödl *Brünnhilde*, Ferdinand Frantz *Wotan*, Margarete Klose *Fricka*, Leonie Rysanek *Sieglinde*, Ludwig Suthaus *Siegmond*, Gottlob Frick *Hunding*, Gerda Siewert, Erika Köth, Hertha Töpfer, Johanna Blatter, Dagmar Hermann *Walküren*

Wiener Philharmoniker o.l.v. Wilhelm Furtwängler

Opname: Wenen Musikvereinssaal, 28/9-6/10/1954

EMI CHS 7630452 MONO (3CD)

EERSTE LUIK VAN EEN GROTE WOULD-BE RING

Deze Walküre was bedoeld als eerste luik van de eerste integrale studio-opname van de Ring. Jammergenoeg overleed Furtwängler kort daarop en zo is het bij deze Walküre gebleven. Furtwängler kon de cast geheel volgens zijn wens samenstellen en dat is te horen. Want dit congeniaal partnerschap leverde een homogene bezetting op die, niettegenstaande enkele vokale gebreken, tot een sterke integrale had kunnen leiden.

Furtwängler maakt van de Wiener Philharmoniker een grote geoliede zingende machine die nergens de pedalen verliest en nooit dwangmatig of geforceerd deze partituur te lijf gaat. Elke tempo ontstaat organisch uit het vorige, geen enkele passage heeft lood in de benen maar staat ten dienste van het drama. Men heeft als luisteraar steevast het gevoel dat het zo hoort en dat het nooit verbeterd zal worden.

Ferdinand Frantz (48) zong reeds de Wotan in beide mythische opnamen van de Ring onder Furtwängler, namelijk die van de RAI van 1953 en die van de Scala van 1950. In zake rolinterpretatie en nuancering moet hij nauwelijks onderdoen voor generatiegenoot Hans Hotter. Maar als echte heldenbariton met een bijzonder viriele stemvoering heeft hij van beide in elk geval de mooiere stem, met een donkerdere kern die ik voor de rol van Wotan meer dan wenselijk acht.

Ludwig Suthaus (48), die 7 jaar voordien reeds een schitterende Tristan was voor Furtwängler, is een beetje in de vergetelheid geraakt en heeft slechts één keer in Bayreuth gezongen na de oorlog. Zijn internationale carrière heeft hij grotendeels gemist omdat zijn vokaal hoogtepunt samenviel met de tweede wereldoorlog. Als heldentenor met een solied baritonaal fundament stond hij bekend voor zijn voorbeeldige ademtechniek die hem in staat stelde zeer lange bogen te zingen en zijn sonoriteit te bewaren tot in het piano. Suthaus zet inderdaad een indrukwekkende Siegmund neer, niet in de eerste plaats door vokale krachtpatserij in het eerste bedrijf, maar door een moeiteloos onderhouden van de

zanglijn zoals in het duet met Brünnhilde in het tweede bedrijf.

Martha Mödl (42) zou de hoogdramatische hoogte eigenlijk nooit hebben bezeten omdat zij van nature een mezzo-sopraan was. Daar is weinig van te merken. Haar tessituur heeft vooral volume in de diepte en in het middenregister maar stelt vrijwel nergens teleur in de hoogte.

Leonie Rysanek (28) had 3 jaar voordien reeds haar eerste Sieglinde in Bayreuth gezongen maar verdween van het toneel door haar eigenaardige haatliefde verhouding met Wieland Wagner om in 1958 pas terug te keren in Bayreuth. Haar explosieve projectie en haar rijke hoogte hebben haar gepredestineerd voor de dramatische rollen van Strauss. Precies deze kwaliteit hebben haar zo geschikt gemaakt voor de rol van Sieglinde en zo werd zij in de jaren 60 dan ook de Sieglinde van dienst in Bayreuth o.a. voor Böhm. Hoewel niet steeds stemvast is haar engagement voorbeeldig en haar explosieve Sieglinde kan zoals steeds behoorlijk opwinden.

Margarete Klose (52), door de natuur begiftigd met een benijdenswaardige tessituur gaande van alt tot dramatische sopraan, was een legendarische Ortrud in de jaren '30. In deze opname is zij reeds over haar hoogtepunt. Heelwat onaangename klanken teisteren het middenregister, de hoogte haalt zij evenwel moeiteloos, haar rolinterpretatie is vrijwel onberispelijk.

Gottlob Frick (48) was steeds een schitterende Hunding of Hagen. Toch is zijn stemgeweld hier iets minder dreigend als bij Solti 11 jaar later.

De klank is mono maar stabiel, vol en levendig, jammergenoeg ook met een portie ruis en soms slaat de balans toch wat teveel in het voordeel van het orkest door. EMI heeft haar opnamen uit de reeks "References" ooit gepromoot met de slogan "toen Wagner nog gezongen werd". Daar is iets voor te zeggen.

Jos Hermans